

Deres referanse:
200902951

Vår referanse:
RC 010910

Vår saksbehandler:
Lene B. Henriksen
lene@elev.no
Petter Bilit Sveen
petter@elev.no

Vår dato:
05.10.09

Høringssvar: Forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven - Bortvisning av elever

Elevorganisasjonen viser til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet 05.06.09 – forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven – bortvisning. Saken har blitt behandlet i Elevorganisasjonens sentralstyre og landsstyre og vi avgir med dette vårt høringssvar.

Oppsummering:

Elevorganisasjonen stiller seg sterkt imot forslaget om å endre opplæringsloven og privatskoleloven. Elevorganisasjonen mener at regelverket ikke skal endres for å ivareta elevenes rettsikkerhet.

Høringsuttalelse:

Bortvisning fra opplæringen er en tap av elevens rett. I forhold til andre sanksjoner må derfor bruk av bortvisning skje etter strenge reguleringer.

Man kan allerede i dag se at skolene har problemer med å oppfylle grunnleggende forpliktelser som dokumentasjon og elevens rett til å uttale seg ved sanksjoner som bortvisning. Da dette allerede er et stort elementært problem, kan ikke vi se at det vil være hensiktsmessig på noen måte å delegere bort myndigheten til å kunne bortvise. Det er elevenes rettsikkerhet som må legges til grunn i denne saken, og vi kan ikke se at dette vil kunne bli opprettholdt i like stor grad om lovendringsforslaget vedtas.

Å bortvise en elev er å ta fra eleven retten til opplæring for det tidsrommet eleven er bortvist for. Ettersom det ikke er noen reel mulighet for å gjenopprette den opprinnelige undervisningssituasjonen hvis bortvisningen skulle vise seg å være en feilaktig avgjørelse, er det essensielt at personen som har myndigheten til å bortvise er kvalifisert til å ta en slik beslutning og kommer med en tredjeparts oppfattelse av situasjonen.

Slik loven foreligger i dag er det allerede dårlig rettsikkerhet på dette området. Utvisning

for en dag eller mindre, regnes ikke som ett enkeltvedtak, og det finnes dermed ikke noen reell klagemulighet for eleven. Vi ser på dette som et grunnleggende problem, og siden dette er tilfelle er det ekstremt viktig at personen som har bortvisningsmyndighet har kompetanse og erfaring nok til å vurdere situasjonen riktig og ta rett avgjørelse i henhold til den enkelte situasjonen.

Vi stiller derfor spørsmål ved hvorvidt man mener at hver enkelt lærer er kvalifisert nok til å avgjøre hva som er grove nok brudd til at en elev skal utvises for inntil en dag. Bortvisning er den strengeste sanksjonen man har i skolen i dag. I høringsnotatet står det; «Departementet vil bemerke at vilkårene for å bortvise elevene fra undervisningen ikke foreslås endret med dette forslaget. Bortvisning for en enkelttime eller inntil en dag vil fortsatt være et refsingstiltak som må hjemles i ordensreglementet. Det vil fortsatt være krav til gjentatte eller alvorlige brudd på regelverket for at bortvisning kan iverksettes, og det skal være forholdsmessighet mellom overtredelse og sanksjon.» Med grunnlag i dette ser vi det som nødvendig og naturlig å involvere rektor. Man skulle tro at dersom en elev utgjør et så stort problem at bortvisning vil være den aktuelle sanksjonen, så ville det være naturlig å kreve rektors oppmerksomhet, involvering og avgjørelse.

Å delegere en slik myndighet til hver enkelt lærer vil føre med seg en stor forskjell i praktiseringen av hvem som blir bortvist og hvorfor. Jo flere lærere som skal ha denne myndigheten, jo større forskjeller vil det kunne føre med seg. Det er også svært negativt at en lærer kan bortvise elever for en periode utover sin egen arbeidsøkt. Selv om eleven ikke er motivert i ett fag betyr ikke dette at eleven vil skape problemer for medelever, lærere eller hele opplærings situasjonen i andre fag. Det er da heller ikke gitt at det i slike tilfeller er eleven som er problemet. Vi ser det da som en nødvendighet å ha rektor, en objektiv tredjepart som er kjent med prosesser og lovverk, som den avgjørende parten som skal fatte vedtaket om bortvisning.

Vi stiller oss også kritiske til hvorvidt en slik endring faktisk vil føre med seg en sterk og autoritær lederrolle for lærerne. Å gi lærere mulighet til å bortvise vil ikke føre til noen positiv endring for eleven, men kan føre til at lærere bortviser på galt grunnlag og skaper en klasseledelse basert på frykt og sanksjoner. Vi ser ikke dette som en styrking av lærers autoritet, men det motsatte. I tråd med kunnskapsløftets prinsipper har vi i dag en opplæring som skal være preget av tilpassning, medvirkning og dialog, ikke bråk og sanksjoner. Ro og orden i klasserommet i dag, vil komme av en skole som ser, tar vare på og tilrettelegger for den enkelte elev, samt gjensidig respekt mellom elev og lærer. Vi kan ikke se hvordan en slik lovendring vil gjøre noe annet enn det motsatte. Det er essensielt at rektor er den avgjørende parten i en så alvorlig avgjørelse, der man faktisk fratrar elevens viktigste rett, retten til opplæring.

Det er også svært viktig se på hvilken gruppe elever som vil bli rammet hardest av dette. Det er meget bekymringsverdig at en slik lovendring vil kunne gå hardest utover de svake i skolen. Det vil kunne føre til at vanskeligstilte elever som sliter i fag eller med konsentrasjonsvansker vil være den mest utsatte gruppen elever. Dette er elever med underliggende problemer, som trenger en annen tilpasning. Man vil ikke løse problemene ved å bortvise, man vil fjerne symptomet midlertidig. Løsningen er ikke å bortvise elever,

men å gi alle elevene det de har krav på og noe som alle er enige om at må til, en skole som ser alle og som tilpasser undervisningen til den enkelte eleven.

Elevorganisasjonen stiller seg svært kritisk til og uenig i at denne myndigheten skal kunne delegeres bort. Bortvisning er den sterkeste sanksjonen vi har i skolen og derfor ser Elevorganisasjonen det som både nødvendig og naturlig at rektor som skolens øverste ansvarlige tar slike viktige avgjørelser, nettopp for å sikre elevens rettsikkerhet.

Med vennlig hilsen

Ingrid Liland
Leder

Lene Berger Henriksen
Sentralstyremedlem

Petter Bilit Sveen
Sentralstyremedlem